

جشنواره تئاتر فجر ۴۲، در چهار بخش برگزیدگان خود را معرفی کرد

برگزیدگان بخش‌های «رادیوتئاتر»، «نمایش تلویزیونی»، «پژوهش» و «نمایشنامه‌نویسی» معرفی شدند.

* * *

به گزارش ایران‌تئاتر، برگزیدگان بخش‌های «رادیوتئاتر»، «نمایش تلویزیونی»، «پژوهش» و «نمایشنامه‌نویسی»، شب گذشته (یکشنبه یکم بهمن) در مراسم افتتاحیه چهل‌ودومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر که در سالن استاد ناظرزاده کرمانی تماشاخانه ایرانشهر برگزار شد، معرفی شدند.

فهرست برگزیدگان به شرح زیر است:

برگزیدگان بخش «رادیوتئاتر»

مجید نظری‌نسب، احسان کاوه و فرشاد آذرنیا هیئت داوران بخش «رادیوتئاتر» بودند که از بیست‌وهفتم تا سی‌ام دی به دبیری امین رهبر در تالار سایه تئاتر شهر میزبان علاقه‌مندان بود.

افکت زنده یا فولی آرت

دیپلم افتخار و جایزه نقدی این بخش به مسعود نصیریان برای رادیو تئاتر «بی جی ام تاو» از اصفهان تقدیم شد.

صدابرداری

دیپلم افتخار و جایزه نقدی این بخش به مجید آئینه برای صدابرداری رادیو تئاتر «علیمردان خان» از تهران اهدا شد.

بازیگری زن

دیپلم افتخار، جایزه نقدی به نازنین مهیمنی برای بازی در رادیو تئاتر «سمفونی پلاک» از تهران رسید.

بازیگری مرد

هیئت داوران در این بخش با اهدای دیپلم افتخار از پویا چهل‌تنان برای بازی در رادیو تئاتر «سووشون» از فارس تقدیر کرد.

دیپلم افتخار و جایزه نقدی به جواد اسماعیلی برای بازی در رادیو تئاتر «نا» از تهران رسید.

نمایشنامه‌نویسی

تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به سولماز ملکی برای نگارش رادیو تئاتر «نون مثل نقره» از اردبیل اهدا شد.

دیپلم افتخار این بخش به پیمان قریب‌پناه برای کارگردانی رادیو تئاتر «سمفونی پلاک» از تهران رسید.

تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به فرناز عقیلی برای کارگردانی رادیو تئاتر «نا» از تهران اهدا شد.

تهیه‌کننده برگزیده

دیپلم افتخار این بخش به محمد رادمهر برای کارگردانی رادیو تئاتر «بی جی ام تاو» از اصفهان رسید.

تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی این بخش به بهرام نوری برای کارگردانی رادیو تئاتر «معبّر کربلا» از گیلان اهدا شد.

برگزیدگان بخش «پژوهش»

محمد باقر فهرمانی، علی اصغر فهیمی‌فر و منصور براهیمی هیئت داوران بخش

پژوهش بودند که در این دوره از جشنواره به دبیری نرگس یزدی برگزار شد.

رتبه سوم، لوح تقدیر و جایزه نقدی این بخش به سیدجواد روشن، برای پژوهش «بررسی ساختاری و روند تغییرات در برگزاری جشنواره تئاتر فجر طی دوره‌های ۳۲ تا ۴۱ با تمرکز بر بخش نمایش‌های صحنه‌ای» رسید.

رتبه دوم، لوح تقدیر و جایزه نقدی به سپیده ضیایی نژاد و بهروز محمودی بختیاری برای «پژوهشی آسیب شناسانه در باب تأثیر عملکرد جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر بر جهانی شدن تئاتر فجر» اهدا شد.

رتبه اول، تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به محمدرضا رسولی برای پژوهش «نقش جشنواره‌های تئاتر در سیاستگذاری فرهنگی بر اساس نظریه سیاستگذاری رویداد» تقدیم شد.

برگزیدگان بخش «نمایش‌های تلویزیونی»

مسعود فروتن، بهرام ابراهیمی و آشا محرابی داوران بخش نمایش‌های تلویزیونی بودند که به دبیری محسن سوهانی برگزار شد.

تقدیر طراحی گریم

لوح تقدیر و جایزه نقدی اهدا به ماریا حاجی‌ها برای طراحی گریم نمایش تلویزیونی «سگک» اهدا شد.

تقدیر موسیقی

لوح تقدیر و جایزه نقدی به محمد ملکی اصل برای موسیقی نمایش تلویزیونی «رگ» اهدا شد.

تقدیر طراحی صحنه

تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به سینا ییلاق بیگی برای طراحی صحنه نمایش تلویزیونی «رگ» اهدا شد.

تقدیر بازیگری زن

لوح تقدیر و جایزه نقدی به بازیگر نمایش‌های تلویزیونی «سگک» پریماسمقندی‌و خانم رستار ضوی برای بازی در نمایش تلویزیونی «خاطرات خانه‌ای که نیست» اهدا شد.

برگزیده بازیگری زن

دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و جایزه نقدی به بازیگر نمایش تلویزیونی «گوهر» ساقی زینتی تعلق گرفت.

تقدیر بازیگری مرد

لوح تقدیر و جایزه نقدی به صورت مشترک به بازیگران نمایش تلویزیونی «رگ» محمدهادی عطایی و وحید آقاپور تعلق گرفت.

برگزیده بازیگری مرد

دیپلم افتخار، تندیس جشنواره و جایزه نقدی به بازیگر نمایش‌های تلویزیونی «رگ و گوهر» اتابک نادری اهدا شد.

نویسندگی

تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به لیلی عاج برای نگارش نمایشنامه تلویزیونی «کجایی ابراهیم» اهدا شد.

کارگردانی هنری

تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به ایوب آقاخانی برای کارگردانی نمایش تلویزیونی «رگ» اهدا شد.

نگاه تازه

با تشخیص هیئت‌داوران جایزه نگاه تازه به بخش تئاتر تلویزیونی اضافه شد و هیئت‌داوران با اهدا لوح تقدیر و جایزه نقدی از کارگردانان نمایش‌های تلویزیونی «جهنمی سرد» میلاد جباری مولانا و «بهترین حال» داریوش شهبازی تقدیم به عمل آورد.

کارگردانی تلویزیونی

تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به مسعود ساکت اف و محمدعلی رهبر برای نمایش‌های تلویزیونی «کجایی ابراهیم، رگ و گوهر» اهدا شد.

تهیه‌کنندگی

تندیس جشنواره و دیپلم افتخار و جایزه نقدی به حمید نیلی برای تهیه نمایش تلویزیونی «رگ و کجایی ابراهیم؟» اهدا شد.

جایزه هویت ملی

جایزه هویت ملی، چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر شامل تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به علی قربانی تهیه‌کننده نمایش تلویزیونی «اتوبان خاطره» برای پرداختن به شخصیت سردار شهید حاج قاسم سلیمانی اهدا شد.

برگزیدگان بخش «نمایشنامه‌نویسی»

شهرام زرگر، ایوب آقاخانی و روزبه حسینی داوران بخش نمایشنامه‌نویسی چهل‌ودومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر بودند.

هیئت داوران در این بخش با اهدای لوح و جایزه نقدی از علی رستمی برای نگارش نمایشنامه «استخوان خوار» از خوزستان تقدیر شد.

رتبه سوم، لوح تقدیر و جایزه نقدی به محمدرضا امیرخانی برای نگارش نمایشنامه «ممدشاه» از استان یزد رسید.

رتبه دوم، لوح تقدیر و جایزه نقدی به محسن رحمانی برای نگارش نمایشنامه «آقا و تاجی قجری» از استان تهران رسید.

رتبه اول، تندیس جشنواره، دیپلم افتخار و جایزه نقدی به محمد میرعلی اکبری برای نگارش نمایشنامه «باغ آلبالو» از تهران اهدا شد.

پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر هنر نمایش از قوی‌ترین مؤلفه‌های بیانی و اجرایی است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی به چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، نوشت: «این رویداد می‌تواند گسترهٔ معنایی شایسته و محتواهای ارزنده را در گونه‌های مختلف نمایشی به چشم و دل مشتاقان فرهنگ و هنر ایران اسلامی ارائه دهد.»

به گزارش ایران تئاتر به نقل از روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمد مهدی اسماعیلی، به چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر پیام داد.

متن پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به شرح زیر است:

«به نام خداوند زیبایی‌ها

هنر دیرینه، متنوع و پدمانهٔ نمایش، در آغاز شکل‌گیری تمدن و زیست اجتماعی انسان و از هنگامی که آموخت به جای بهره‌گیری از ابزار بیرونی، از طریق کلمات و واژگان، مناسبات و شرایط حاکم بر زندگی فردی و جمعی خود را به دیگران بنمایاند، هم‌زمان سیراندیشه و بیانگر ذهن و جان جستجوگر بشر بوده است؛ هنری پیوند یافته از قوی‌ترین مؤلفه‌های بیانی و اجرایی برای نمایاندن آنچه بوده، آنچه هست و آنچه برای بودن بایسته‌تر است، به‌شمار می‌رود.

این پیکار پیوستهٔ آدمی در میانهٔ روشنائی و تاریکی، همواره انتخاب میان رستگاری یا بدفرجامی او را رقم زده است و خواهد زد؛ به‌سان آنچه میان «اصحاب النار» و «اصحاب الجنة»، همیشه در حال وقوع و جریان است.

و هم از این روست که زیست حقیقی و هستی‌شناختی این هنر، هزاران سال است که ادامه یافته و دستاوردهای صنعتی و فناوری‌های مدرن دنیای امروز نیز نتوانسته در ماهیت و کارکرد آن، مانعی باشد و بنیان‌های هستی‌شناسانهٔ آن را دگرگون کند.

در ایران اسلامی نیز، به پشتوانهٔ پیشینه‌ای درخشان در عرصهٔ تمدن‌سازی، گونه‌های مختلف نمایشی، همواره جوهره زیستی سازنده، والا و پویایی داشته‌اند. در سدهٔ معاصر هم، مردمان این مرز و بوم، پس از طی تکوینی انقلاب تاریخی خود، بیش‌ازپیش به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های پیدا و پنهان این هنر، به دیدهٔ تحسین می‌نگرند. در این راستا فرازاها و فرودهای حوادث چهار دهه گذشته از وقوع شگفتی‌ساز انقلاب اسلامی، نه تنها در پویایی این هنر خللی وارد نکرده، بلکه بر سرعت پیشرفت آن افزوده است.

از این نگاه و نگرش، «چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر» می‌تواند و بایسته است که گسترهٔ معنایی و رسالتی شایسته را در واژه‌وارهٔ متون و لحظه لحظهٔ اجرای آثار و عرصهٔ محتواهای گونه‌های مختلف نمایشی به چشم و دل مشتاقان فرهنگ و هنر ایران اسلامی، در داخل کشور و خارج از مرزهای این سرزمین سربلند، ارائه دهد. بی‌گمان چهل و دومین نوبت از تحقق برگزاری این رخداد جهانی، می‌تواند نمایشی از ارتقای کیفی آثار ایرانی راه یافته به مرحلهٔ نهایی و مطلوبیت محتوایی و اجرایی آثار مبهمانان خارجی باشد. با اعتماد به حصول این چشم‌انداز، توفیق تمامی تلاشگران و حاضران در صحن و صحنه‌های این رویداد بزرگ را از درگاه منبع الهی خواستارم و به تداوم سیر تکاملی امور هادی و اجرایی این جشنوارهٔ نشاط‌بخش و پیشرو امیدوارم.»

به گزارش ایران تئاتر به نقل از ایسنا، بخش مسابقه تئاتر ایران در چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، شامل سه زیرگروه «مرور صحنه‌ای»، «تازه‌ها» و «برگزیده مناطق» است.

حسین مسافر آستانه، محمودرضا رحیمی و روزبه حسینی، کار انتخاب آثار «مرور صحنه‌ای» این رویداد را انجام دادند.

روزبه حسینی، نویسنده و کارگردان تئاتر و یکی از اعضای هیئت انتخاب آثار «مرور صحنه‌ای»، در شیوه ارزیابی نمایش‌های متقاضی این بخش گفت: «فیلم آثار زیادی برای شرکت در بخش مرور به دبیرخانه ارسال شده بود که متأسفانه به صورت تقریبی حدود ۲۰ درصد آن‌ها از لحاظ صوت و تصویر قابلیت لازم و کافی را برای تشخیص درست کیفیت نمایش از نظر شنیداری و دیداری نداشتند.»

او ادامه داد: «امیدوارم سال بعد، گروه‌ها به کیفیت فیلم‌های ارسالی از آثارشان توجه داشته باشند، چراکه نمی‌توان با توجه به محدودیت زمان، فیلم بعضی آثار را دو یا سه بار به تماشا نشست.»

این کارگردان گفت: «قطعاً نمایش‌های ارسال شده به بخش مرور این دوره از جشنواره، نماینده کل آثار روی صحنه در طول سال نبودند و شاید تنها یک سوم تولیدات اجرا شده را تشکیل می‌دادند.»

حسینی، درباره کیفیت اجرایی و محتوایی نمایش‌هایی هم که دیده است، توضیح داد: «ما امسال در این بخش با کیفیتی نسبی روبه‌رو بودیم؛ در تقسیم‌بندی کیفی آن‌ها می‌توان گفت آثار خیلی خوب و خیلی بد داشتیم و بخش عمده‌ای هم متوسط بودند.»

او افزود: «آثار متوسط، حرفی تازه در فرم، محتوا و درام به مخاطب ارائه نمی‌دادند. در واقع باید گفت آثار کم‌خاصیتی بودند که متأسفانه برخی از آن‌ها جزو نمایش‌های اجرا شده در تهران به شمار می‌رفتند.»

این هنرمند تأکید کرد: «هنرمندانی که تازه وارد عرصه هنرهای نمایشی می‌شوند، به سمت الگوهای امتحان پس‌داده از لحاظ نوع تئاتر، شیوه اجرایی و انتخاب بازیگر می‌روند؛ بنابراین حرف جدیدی در فرم و محتوای خلاق برای گفتن ندارند. با وجود تمام کاستی‌ها، تنوع ژنریک در آثار رسیده، فوق‌العاده خوشحال‌کننده است. ما شاهد تعدد ژانر و محتوا در این رویداد بودیم؛ ولو با سطح عمدتاً متوسط. این نشان می‌دهد ماهیت تئاتر ما، وابسته به محتوای خاص یا تک‌ژانر نشده است. همچنین ما شاهد انواع و اقسام رویکردهای اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و بومی در اشکال متفاوت هستیم.»

این نویسنده، با اشاره به گستردگی بین نمایشنامه‌نویسان و کارگردانان تئاتر گفت: «بسیاری از کارگردانان

تئاتر اصلاً کتاب نمی‌خوانند. در حال حاضر، بیش از ۱۰ انتشارات مشغول به چاپ نمایشنامه هستند اما هیچ کدام از این نمایشنامه‌ها (که اغلب کارهای قابل اعتنای نسل جوان تئاتر هم هستند) اجرا نمی‌شوند. کارگردانان جوان یا با اصرار، خودشان دست به قلم شده‌اند، یا با صرفاً ادعای داشتن فرم و تکنیک تازه همچنان به دنبال متون اجرایشده توسط دیگر همکاران خود هستند.»

او افزود: «جای سوال است که چرا کارگردان‌ها به عنوان محور اصلی هر اجرا از نمایشنامه‌های معاصر خود بهره نمی‌برند؟ چرا از نمایشنامه به عنوان هسته اصلی اثر غافل هستند و با گفتمان روز نمایشنامه‌نویسی جلو نمی‌روند؟ چرا ما شاهد تکرار متونی هستیم که بارها روی صحنه اجرا شده‌اند؟ مگر نمی‌دانیم پله نخست و اساسی یک نمایش، انتخاب نمایشنامه و بعد چگونگی رویکرد به آن است؟ البته ذکر این نکته ضرورت دارد که با وجود فضای نسبتاً بازتر برای اجرای نمایشنامه‌های خارجی، خوشبختانه کارگردانان جوان ما به سمت متون ایرانی و اجرای آن‌ها گام برداشته‌اند و این نیک و امیدآفرین است.»

این هنرمند درباره معیار و شاخصه انتخاب آثار نیز افزود: «بنا بر تأکید رییس و دبیر محترم جشنواره در گام نخست، بیش از همیشه بر کیفیت و

در دومین گام بر تنوع آثار توجه داشتیم. به طرز شگفت‌انگیزی، کفه کیفیت آثار سایر استان‌ها نسبت به تهران سنگین‌تر بود. هنرمندان استان‌هایی چون خراسان رضوی، آذربایجان شرقی و غربی، یزد و اصفهان در زمینه خلق آثار باکیفیت، شتاب چشمگیری دارند؛ البته از دیگر استان‌ها هم کارهای خوبی داشته‌ایم.»

عضو هیئت انتخاب آثار «مرور صحنه‌ای» با اشاره به شعار جشنواره مبنی بر «نشاط، امید و همدلی» تأکید کرد: «افزایش آثار کمدی، نشان از توجه هنرمندان به بُعد نشاط دارد. البته باید دانست که گروه‌های نمایشی با توجه به ذائقه مخاطب به این سمت گرایش دارند.»

حسینی در پایان سخنان‌ش گفت: «لازم به یادآوری است که در حوزه امید‌زنگ خبر جدی وجود دارد؛ ما شاهد کاهش تولید نمایش‌های انتقادی-اجتماعی هستیم. وقتی هنرمندی به سمت ساخت و خلق آثار انتقادی می‌رود، یعنی نور امیدی در ذهن دارد که به واسطه آن در حال نمایش تاریکی است؛ نگاهی که متأسفانه با کج‌فهمی مورد بی‌مهری قرار گرفته است. به همین دلیل هم فکر می‌کنم با وجود اینکه مهم‌ترین شعار دولت‌های اخیر امید بوده است؛ ولی متأسفانه تعداد بسیار محدودی از آثار به بخش انتقاد اجتماعی می‌پردازند و باید در این راستا تاملی جدی داشت.»

که اصلاً در حوزه نمایش‌های خیابانی قابل تعریف نبوده و بیشتر تئاتر در خیابان محسوب می‌شدند تا «تئاتر خیابانی». این نمایش‌ها توسط جوانان علاقه‌مند تولید شده که اتفاق بسیار مثبتی است، خصوصاً که این افراد در نقاط مختلف کشور مشغول به فعالیت هستند. لازم است این جوانان تحت آموزش قرار گرفته و منابع مطالعاتی کافی در اختیار آن‌ها قرار بگیرد، چراکه تعداد آثار ترجمه‌شده بسیار محدود است. من به عنوان یکی از انتخاب‌کنندگان این بخش خوشحالم که شاهد تمام آثار بودم. اتفاق‌های بسیار خوبی در راه است چراکه در نیروی جوان پتانسیل و ظرفیت‌های فراوانی وجود دارد که ارزشمند است. من نمی‌توانم از اثری نام ببرم اما شاهد نمایش‌هایی بودم که بازیگران از حرکت و بدن و بیان خوبی برخوردار بودند و طرح، ایده و کارگردانی هوشمندانه‌ای نیز بر آن‌ها حاکم بود. گاهی از کیفیت کارها در شهرهای کوچک حیرت‌زده می‌شدم چراکه با شناخت، آگاهی و پشتوانه علمی دست به تولید اثر زده بودند.»

خطیب‌زاده با بیان اینکه تئاتر خیابانی در سال‌های اخیر با استقبال خوبی روبه‌رو شده است، افزود: «نمایش این آثار نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و کامل است. در کشور پارک‌های مناسب بسیاری وجود دارد و با هماهنگی شهرداری، وزارت ارشاد و کانون نمایش‌های خیابانی می‌شود فرصتی را برای اجرا به وجود آورد.»

این کارگردان درباره ویژگی‌های اصلی «تئاتر خیابانی» گفت: «در تئاتر خیابانی، تماشاگر-بازیگر وجود دارد که آگوستو بوآل نیز به آن اشاره کرده است. این گونه تئاتری چارچوب خاص خود را دارد و هر اثری مناسب اجرا در خیابان نیست. همچنین متن در این گونه نمایشی بر اساس چارچوب‌های ارسطویی شکل نمی‌گیرد. در تئاتر خیابانی با تماشاگر رهگذر مواجه هستیم و نباید زمان آثار بیش از اندازه طول باشد. همچنین اتفاق در لحظه به‌گونه‌ای که موجب حیرت تماشاگر شود، از آلمان‌های تئاتر خیابانی است.»

خطیب‌زاده در پایان توضیح داد: «جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، مهم‌ترین رویداد تئاتری کشور است و همه تلاش می‌کنند تا به آن راه پیدا کنند، چراکه این جشنواره در آینده هنری افراد اثرگذار است. باید برنامه‌ریزی به گونه‌ای باشد که تمامی آثار راه‌یافته در تمام مقاطع سال به‌صورت چرخشی یا باتدبیری دیگر روی صحنه بروند، چراکه یک نمایش برای دیده شدن توسط مردم تولید می‌شود.»

گفت‌وگو با علی اصغر خطیب‌زاده از کیفیت اجرای گروه‌های شهرستانی حیرت‌زده شدم

عضو هیئت انتخاب بخش مسابقه تئاتر خیابانی جشنواره تئاتر فجر با اشاره به اینکه شاهد نمایش‌هایی بوده که بازیگران از حرکت و بیان خوبی برخوردار بوده‌اند و ایده و کارگردانی هوشمندانه‌ای نیز داشته‌اند، گفت گاهی از کیفیت کارها در شهرهای کوچک حیرت‌زده می‌شده است.

به گزارش ایران تئاتر به نقل از خبرگزاری فارس، علی اصغر خطیب‌زاده، عضو هیئت انتخاب بخش مسابقه تئاتر خیابانی در چهل و دومین جشنواره تئاتر فجر گفت: «نسبت به دوره‌های گذشته شاهد استقبال چشمگیری از جانب هنرمندان سراسر کشور بودیم. همچنین در بخش تئاتر خیابانی تنوع موضوعی قابل توجهی در هر دو بخش «تازه‌ها» و «برگزیده‌ها» وجود داشت.»

این مدرس تئاتر درباره کیفیت آثار ارسالی نیز توضیح داد: «هنگامی که بحث کیفیت و کمیت مطرح می‌شود، یک نکته دارای اهمیت است. ما نمایش‌های بسیار خوبی را شاهد بودیم که برای بخش مسابقه انتخاب شدند و از طرفی آثاری وجود داشت

معرفی داوران بخش مسابقه صحنه‌ای جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

شهرام کرمی، محمدباقر قهرمانی، ایوانا ووچیک، اتابک نادری و پیام فروتن، آثار بخش صحنه‌ای مسابقه تئاتر ایران را داوری می‌کنند.

به گزارش روابط عمومی اداره کل هنرهای نمایشی، مهدی حامدسقایان، دبیر چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، هیئت داوران بخش صحنه‌ای مسابقه تئاتر ایران را معرفی کرد.

شهرام کرمی (نویسنده و کارگردان، محمدباقر قهرمانی (پژوه‌شگر و دانشیار دانشکده هنرهای زیبا)، ایوانا ووچیک (کارگردان تئاتر از کشور صربستان)، اتابک نادری (بازیگر و کارگردان تئاتر، سینما و تلویزیون) و پیام فروتن (طراح صحنه، کارگردان و عضو هیئت علمی دانشکده هنرهای زیبا)، داوری نمایش‌های بخش مسابقه تئاتر ایران را در جشنواره فجر ۴۲ بر عهده دارند.

آثار «مرور صحنه‌ای»، «تازه‌ها» و «برگزیدگان مناطق»، در بخش مسابقه صحنه‌ای به رقابت می‌پردازند.

پژوهشگران در سمینار پژوهشی
چهل و دومین جشنواره
بین‌المللی تئاتر فجر با ارائه
پیشنهادهای بر تغییر روند
سیاست‌گذاری این رویداد،
اهمیت حفظ هویت ملی تئاتر
ایران و توجه به مقوله مطالعات
اجرا تاکید کردند.

گزارش سمینار پژوهشی جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر از تأکید بر مطالعات اجرا تا توجه به هویت ملی تئاتر ایران

پیشنهادهای اجرایی براساس نیازهای امروز تئاتر ایران

سیدجواد روشن، در ادامه این برنامه به ارائه پژوهش «بررسی ساختاری و روند تغییرات در برگزاری جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر طی دوره‌های ۳۲ تا ۴۲ با تمرکز بر بخش نمایش‌های صحنه‌ای» پرداخت. او در این بررسی براین نکته تاکید داشت که «جشنواره بیش از آنکه متکی بر سیاست‌های کلان هنرهای نمایشی باشد، قائم به نظر مدیران وقت تئاتر و دبیران جشنواره در ادوار مختلف است».

پژوهشگر با روش توصیفی-تحلیلی و همچنین روش جمع‌آوری اطلاعات براساس تحقیقات میدانی و مطالعات و گردآوری کتابخانه‌ای با نگاهی کاربردی به بررسی ساختار جشنواره فجر پرداخته بود و در ادامه پیشنهاداتی برای برگزاری موثرتر جشنواره تئاتر فجر متناسب با انتظارات و نیازهای امروز تئاتر ایران در سال‌های آتی ارائه داد.

اهمیت حفظ هویت ملی در مقوله جهانی شدن تئاتر

سومین پژوهش اراده شده در این رویداد، «پژوهشی آسیب‌شناسانه در باب تأثیر عملکرد جشنواره تئاتر فجر بر جهانی شدن تئاتر ایران» به نویسندگی مشترک سپیده ضیایی‌نژاد و بهروز محمودی‌بختیاری بود. در این پژوهش، اهمیت حفظ هویت

ملی در مقوله جهانی شدن به عنوان پدیده‌ای چند بعدی که بیانگر محو شدن مرزهای جهان و حرکت تدریجی به سوی همگونی در عرصه‌های مختلف است، مورد توجه قرار گرفت. این پژوهش در راستای ارائه تحلیل و بررسی برای جهانی شدن تئاتر ایران به‌منظور افزایش تأثیرمادی و معنوی این هنر در جهان معاصر بود.

توجه به مطالعات اجرا از زبان پژوهشگران بین‌الملل

پس از پایان این بخش، نوبت به ارائه دو پژوهشگر بخش بین‌الملل، ماروین کارلسن و بروس مک‌کناچی (از آمریکا) رسید تا به ارائه مقالات خود در زمینه مطالعات اجرا به عنوان مقوله‌ای بینارشته‌ای و پیوندی بین پژوهش و اجرا بپردازند. ماروین کارلسن، نظریه‌پرداز آمریکایی در حوزه مطالعات تئاتر و همچنین مولف آثاری چون «پرفورمنس: درآمدی انتقادی»، «تئاتر و اسلام» و «نظریه‌های تئاتر» است.

کارلسن در این سمینار، پژوهش خود با عنوان «مطالعات اجرا و تمرکززدایی از متن دراماتیک» را ارائه داد.

او در این پژوهش با بیان اینکه تئاتر به لحاظ سنتی، متضمن فرم و سنت خاص غربی است از تاکید این هنر بر به اجرا درآوردن متن و تاکید بر ادبیات نمایشی سخن گفت.

این پژوهشگر با اشاره به نگاه متفاوت هنرمندان قرن حاضر تعریفی

از مفهوم اجراهای جدید ارائه داد و به توضیحاتی درباره تفاوت اجراهای مدرن با اجراهای سنتی در نگاه‌شان به ادبیات دراماتیک و متن پرداخت. توجه اجراهای تئاتر کلاسیک بر متن و اجراهای تئاتر قرن حاضر بر فرم و حرکت با نگاهی به تعزیه به عنوان هنری اجرایی که تاکید بر متن را از بین برده است، پایان بخش این پژوهش بود.

بروس مک‌کناچی، استاد مطالعات تئاتر و اجرا در دانشگاه پیتسبورگ آمریکا و مولف آثاری چون «تفسیر گذشته تئاتری» و «درگیر کردن مخاطبان: رویکردی شناختی به تماشاگری در تئاتر»، دیگر پژوهشگر شرکت‌کننده در این رویداد بود. او در نشست پژوهشی چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، با ارائه پژوهش «چشم‌اندازی تکاملی و شناختی بر لذت بردن از جشنواره‌های تئاتری بین‌المللی» به توصیف توانایی‌های شناختی و تکاملی مخاطبان در مواجهه با اجرا پرداخت.

بر اساس این پژوهش، مخاطب برای فهم و درک یک اجرای تئاتری می‌تواند به سه عنصر اصلی داستان، همدلی و عواطف توجه داشته باشد. به گفته او، اپیزودهای عاطفی مهم، بخش‌های اصلی معناسازی در تئاتر هستند که تماشاگر می‌تواند برای درک بهتر تئاتر به آن مراجعه کند.

اجرایی آن‌ها جلب توجه می‌کرد. دلیل این دو ویژگی هم، گستردگی جغرافیایی آثار رسیده و همین‌طور حضور نسل‌های مختلف تئاتری است.» «بازیگرهای خیلی خوبی را دیدیم که با تلاش و پشتکار و با انگیزه کار می‌کنند. واقعا افتخارآفرین است این همه نیروی جوان، فعال، پرنرژی و با انگیزه در تئاتر کشور هستند و در بازیگری به طور شگفت‌انگیزی، خود را نشان می‌دهند.»

این هنرمند البته هشدار داد: «در عوض آن چیزی که پاشنه آشیل آثار این بخش به شمار می‌آید، ضعف در متن است. دلپش هم این است که در کلیت تئاتر کشور، اهمیت، وقت، انرژی و هزینه کمی برای نویسنده و متن قائل می‌شویم. انگار متون بهانه‌ای هستند تا یک گروه دور هم جمع شوند و یک فرد خلاق به عنوان کارگردان که بخش عمده انرژی‌اش هم صرف جمع و جور کردن هزینه‌ها و امکانات و این چیزها می‌شود، کار را ببندد.»

کوروش نیا تاکید کرد: «ما نویسندگانی خوبی داریم و کشوری هستیم که به لحاظ ادبی و داشته‌های فرهنگی، دست‌مان پُر است. تنوع اقلیمی، فرهنگی و آیینی بی‌مانندی در جهان داریم. کم‌قصه و شاخصه‌های فرهنگی نداریم که بخواهیم به آن بپردازیم، منتهی این مستلزم آن است که به نویسندگان بها بدهیم.»

او در این راستا خواستار شد: «برای برون‌رفت از این ضعف در تئاتر کشور، باید به نویسنده به عنوان یک آرتیست و به نویسندگی به عنوان یک شغل نگاه کنیم. توجه داشته باشیم از یک متن ضعیف، بهترین کارگردان و بهترین گروه هم چیز درخوری نمی‌توانند در بیاورند ولی از یک متن خوب، یک گروه متوسط، یک کار خوب می‌تواند اجرا کند، چرا که داشته‌های متن، بقیه عناصر و بخش‌های سازنده کار را سیراب می‌کند.»

این کارگردان افزود: «توجه شایسته به نویسنده‌ها، نویسندگی و متن در تئاتر، حتی از بار هزینه‌های کارهای تولید شده هم کم می‌کند. نویسندگانی حرفه‌ای، چون درام، طراحی، پلات و ساختار را خوب می‌شناسد، آدم‌ها، صحنه‌های و هر آنچه را اضافه است، از کار در می‌آورد که از نظر اقتصادی، کمک بزرگی است.»

فرزاد معافی غفاری: آینده درخشان تئاتر کشور، از مسیر تئاتر دانشجویی عبور می‌کند

فرزاد معافی غفاری، عضو هیئت انتخاب بخش دانشجویی چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر باور دارد آینده درخشان تئاتر کشور، از مسیر تئاتر دانشجویی عبور می‌کند.

به گزارش ایران تئاتر به نقل از هنرآنلاین، جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، امسال برای نخستین بار، شاهد اجرای آثار دانشجویی در بخشی ویژه خواهد بود. برای آگاهی از چند و چون و نحوه انتخاب آثار نهایی حاضر در بخش دانشجویی با فرزاد معافی غفاری به گفت‌وگو نشستیم.

معافی غفاری با اشاره به حضور پرشور آثار دانشگاهی گفت: «برای هیئت انتخاب بخش دانشجویی میزان استقبال از این بخش در جشنواره فجر باعث شگفتی بود. حدود ۱۰ اثر به دبیرخانه ارسال شد و اکثریت مطلق آثار، نسخه‌های کامل و نهایی اجرا به شمار می‌رفتند. به هیچ عنوان چنین استقبال گسترده‌ای را از سوی دانشجویان پیش‌بینی نکرده بودیم.»

این استاد دانشگاه درباره کیفیت آثار این بخش توضیح داد: «به طور نسبی آثار این دوره از کیفیت خوب و قابل قبولی برخوردار بود.» او درباره احتمال حضور پدیده‌های جوان گفت: «آثاری در بخش دانشجویی وجود دارند که در حیطه کارگردانی و بازیگری دارای چهره‌های درخشان و آینده‌دار هستند. متأسفانه مدتی است جشنواره تئاتر دانشگاهی که متولی آن وزارت علوم است، برگزار نمی‌شود و این مسئله در میزان اقبال دانشجویان نسبت به این بخش موثر بوده است. در دو دهه اخیر و بر اساس پژوهش‌های آماری می‌توان این‌طور ادعا کرد که اکنون بدنه اصلی تئاتر حرفه‌ای کشور، از طریق تئاتر دانشگاهی تامین می‌شود.»

معافی غفاری در مورد ضرورت حضور این بخش در جشنواره تئاتر فجر توضیح داد: «لازم است بخش دانشجویی با نگاهی ویژه تقویت شده و با سیاست‌گذاری خاص، تفاوت این بخش با جشنواره تئاتر دانشگاهی حفظ شود. وزارت علوم نقش مهمی در تئاتر دانشجویی دارد و نباید به آن همچون تئاتر نیمه حرفه‌ای نگاه کند. نیاز است تا وزارت آموزش و پرورش به این جمع اضافه شود و این سه وزارتخانه مهم بتوانند نگاه جدی‌تری به تئاتر جوانان داشته باشند. من معتقدم آینده درخشان تئاتر کشور، از مسیر تئاتر دانشجویی عبور می‌کند.»

علی حاج‌ملاعلی: بخش دانشجویی، فضایی برای ارائه کارهای خلاقه است

علی حاج‌ملاعلی، عضو هیئت انتخاب چهل و دومین جشنواره تئاتر فجر، بخش دانشجویی این رویداد را فضایی برای ارائه کارهای خلاقه می‌داند.

به گزارش ایران تئاتر به نقل از ایرنا، جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، امسال برای نخستین بار، شاهد اجرای آثار دانشجویی در بخشی ویژه خواهد بود. علی حاج‌ملاعلی، عضو هیئت انتخاب بخش دانشجویی جشنواره فجر ۴۲، در این باره توضیح داد: «در این دوره از جشنواره بیش از ۱۰ اثر از دانشگاه‌های سراسر کشور به دبیرخانه ارسال شدند. با توجه به این موضوع که برای اولین بار است شاهد حضور این بخش در جشنواره هستیم و دانشجویان ذهنیتی نسبت به آن ندارند، به لحاظ آماری تعداد آثار متقاضی قابل قبول است. هرچند معتقدم این بخش نمی‌تواند جایگزین جشنواره تئاتر دانشگاهی شود و این رویداد باید حتماً به روال سابق خود بازگشته و احیا شود، چرا که باعث معرفی افراد جوان به تئاتر ایران خواهد شد.»

این مدرس دانشگاه درباره کیفیت آثار گفت: «تئاتر دانشجویی، باید محلی برای ارائه آثار آوانگارد و پیشرو باشد. بخش دانشجویی جشنواره هم فضایی مناسب برای ارائه کارهای خلاقه است. ولی برخی از کارهایی که در این بخش به نظاره نشستیم، به نوعی کلیشه سبک‌های نمایشی دهه‌های قبل بودند و این ایراد در کارهای مربوط به شهرستان‌ها بیشتر به چشم می‌آمد. کارهای جهانی بسیاری این روزها به سهولت قابل مشاهده هستند و جای سوال است، چرا دانشجویان با سبک‌های تئاتری آشنا نیستند.»

او درباره افزوده شدن بخش تئاتر دانشجویی به جشنواره تئاتر فجر گفت: «این بخش همچون افزونه‌ای در جشنواره فجر حاضر است و در هر صورت و با هر کیفیتی، بخشی جنبی محسوب می‌شود. در حالی که تئاتر دانشجویی، خودش دارای هویت مستقل قابل توجهی است، به همین دلیل زمانی که تنها ذیل جشنواره فجر قرار می‌گیرد، به آن جفا می‌شود. ولی از سوی دیگر، دانشجویان تئاتر باید در فضاهای حرفه‌ای شاهد کارهای حرفه‌ای بوده و محیط دیگری نیز برای ارائه کارهای خلاقه خود داشته باشند. برای همین، وجود بخش دانشجویی در جشنواره تئاتر فجر را اتفاقی مثبت می‌دانم.»

به گزارش ایران تئاتر به نقل از مهر «تازه‌های تئاتر ایران»، یکی از بخش‌های صحنه‌ای چهل و دومین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر است که نمایش‌های راه یافته به آن، از اول بهمن ۱۴۰۲، رقابت خود را با دیگر آثار صحنه‌ای این رویداد آغاز خواهند کرد.

مهرداد کوروش نیا، نویسنده و کارگردان تئاتر کشورمان، یکی از اعضای هیئت انتخاب این بخش بود که در ارزیابی آثاری که دیده است، گفت: «نزدیک به ۵۰ کار را در این بخش دیدیم که تنوع موضوعی گسترده و تفاوت شیوه‌های

Shahram Zargar: The play should be something more than everyday life

Iran Theater- Shahram Zargar, jury of the playwriting competition of the 42nd Fajr International Theater Festival, stating that the play should not be only about everyday life, he considers the criteria of a good play to be the proper characterization, appropriate dialogue, and grace.

* * *

380 play were applied for participation in the playwriting competition, which Shahram Zargar, Ayoub Aghakhani and Seyed Hossein Fadaei-Hossein were the jurors of this section. Shahram Zargar explained

about this competitive section that "since there was no subject limit in the festival call, playwrights with different views and diverse topics applied and sent their works to the secretariat.

The artist clarified: "Festivals that are theme-oriented and have a specific title; They are always more successful in attracting works because the works are written for the framework of the festival and its theme, and this makes the playwrights to present better works by focusing more on one theme."

He added: "Unfortunately, we did not see any promising works in this section. Only the numbers of works was large and this made the work of judging

difficult."

Shahram Zargar explained about standards of judging: "No opinion is ever imposed on the jurors to review the works. And there are always basic standards and criteria in this field. A show in any form and genre should have proper characterization, appropriate dialogue and attractive content. In fact, the show should have something to say and the playwright should not just record everyday life."

He further pointed out the appropriate criteria for the play to be printed: "Since the selected plays will be published, regardless of any restrictive view, the standards of printed text were also included in the judging. Be-

cause the selected plays must also have a standard print format."

This translator and university lecturer added: "However, these works do not show our capability in the field of playwriting, and we hope that the playwrights who do not attend the festivals for any reason; They will soon write new plays to turn some of our despair into hope."

He stated that the play is a text for performance; He explained: "I think that the 42nd Fajr International Theater Festival should be performance-oriented in the playwriting competition, and the plays should be judged based on the performance, not based on the text on paper. In choosing a play, one should pay attention to how much a text benefits from stage standards. Perhaps it is easier to judge in this way." Shahram Zargar continued: "However, The good or bad performance also depends on its director. There are directors who, with the help of performance form and creativity, produce outstanding works from weak play, and there are directors who stage a weak performance from a good play.

Ali -Mohamad Radmansh: Theater can be a major breakthrough

Iran Theater- Ali -Mohammad Radmanesh is optimistic about the country's street theater and believes that this kind of show can be very helpful in various matters.

The street theater competition of Fajr Festival will be held with the participation of 20 shows among the 197 works applying to participate in this event from all over the country. Ali- Mohammad Radmanesh, Asghar Khalili and Ali- Asghar Khatibzadeh as members of the selection committee introduced the lineup. Radmanesh said about how the shows were chosen: "There was a wonderful reception from active street theater artists across the country. Submitted works can be divided into three parts; First is the works that were chosen by other festivals and regional festivals. The second part are new productions and the third part are the works that were present in other festivals and were neglected due to the terms of the call. The full lineup has high quality. Also, some of the shows that are considered new productions can contain interesting points because they originate from the high vision and thought of their group." Radmanesh also said about the importance of Fajr International Theater Festival: "This festival has introduced young talents to the whole in these years. The festival and the street theater competition is very important for the artists of this field. It has contributed to the development of artists and played an important role in the livelihood of street theater artists. The street theater section in Fajr festival made the researchers of street theater grow and some of them translate and write books and all this shaped the street theater. I am optimistic about the future of street theater in the country and I am sure that it can be very helpful in various matters."

Roozbeh Hosseini: The high quality of Theater shows in province is surprising

Iran Theater- Roozbeh Hosseini, a member of the selection committee of Stage review competition at FITF, emphasized that surprisingly, the quality of the productions in the provinces was better than the performances in Tehran.

* * *

The Iranian theater competition includes three sections: "Stage Review", "News" and "Regional Winners". Hossein Masafer Astaneh, Mahmoudreza Rahimi and Roozbeh Hosseini were the members of the selection committee for stage Review competition.

A playwright and stage director, Hosseini said about the method of evaluating the applicant's performances: Many filmed stage productions were sent to the secretariat to participate in the stage review competition, but unfortunately, approximately 20% of them did not have the sufficient sound and image quality to fairly evaluate the show in terms of audio and visual.

He added: "I hope that theater troupes will pay attention to the quality of the films sent from their performances for next year, because due to time limitation, some works cannot be watched two or three times."

Hosseini emphasized that new stage artists choose tried rules in performance method. So they have nothing new to say in terms of form and creative content.

Narges Yazdi: We must build a bridge between research and performance

Iran Theater- the manager of the research section of the 42nd Fajr International Theater Festival, Narges Yazdi said that when we can create an ideal event that a bridge between research and performance is built.

* * *

This section has received special attention from the festival officials in recent years and efforts are being made to select the best researches to present to theater artists and art lovers and to support and enrich Iranian theater. Regarding the subject of the 2024 research section, Yazdi said: "The main topic was about theater festivals, especially the Fajr International Theater Festival and the comparative study of this event with other festivals."

She continued: "Based on the issues raised in order to present researches, nearly 80 applicants registered to participate, and finally 50 abstracts were sent to the secretariat. 18 works were selected in the first stage; Among these, 16 researches reached us in full form and finally 3 works were introduced to be presented in the festival." She explained about the innovative ideas section: "In this section, ideas on how to hold the Fajr Theater Festival in the coming years were supposed to be presented. 9 ideas were sent to the secretariat, but none of them were selected by the selection board."

Asghar Khalili: Fajr Festival is a showcase for Iranian Theater

Iran Theater- Asghar Khalili, a member of the selection committee of the 42nd Fajr Theater Festival's street theater competition, said about the importance of this Festival: "The 2024 FITF has been the showcase of Iranian Theater since the first edition and has always created trends."

* * *

Asghar Khalili said about the reception of artists from the street theater section: "The presented statistics show the level of reception of artists from the festival. 187 works were sent to the secretariat for the street show section. Of course, many of the submitted works were not new productions and had previously participated in other festivals. Nevertheless, there were more than fifty new works that have been prepared to participate in 2024 FITF. Our most important criterion for selecting shows was the quality of the works. The artistic director of the festival also emphasized on the number of works in the competition section was not raised at all.

Khalili continued: "We will see some significant works in the 2024 FITF. Of course, the street show is very dependent on the "moment" and I hope that theatrical troupes can be successful in performing these shows."

ایران

دبیر: مهدی حامدسقایان
دبیر اجرایی: امیرحسین شفیعی

چاپ و انتشار: روزنامه ایران

سر دبیر: مهدی یاورمنش
دبیر تحریریه: حسین محمدیانی
مدیر هنری: سیدمهدی فدوی
مسئول پورتال‌های استانی: میترا رضایی
خبرنگاران: نگار امیری، علی کیهانی
زهراشایان فر، محمد عرفان صدیقیان، بهنام حبیبی، سمیرا افتخاری
منیژه مرتضوی، سمیه کریمی
مترجم: ارغوان اشتری
دبیر عکس: رضا معطریان
عکاس: سیدسجاد رازیان
مدیر فنی: حسین سینجلی

ایران تئاتر
درگاه تخصصی هنرهای نمایشی ایران
www.theater.ir

مدیر کل: کاظم نظری
مدیر روابط عمومی: مهدی یوسفی کیا